

A' RÓMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBOL Szeredán 29. August. 1787.

Mint hogy a' Hollándiai és A. Belgiumi környülállá-
sok mostonában leg-nevezetesebbek és minden Le-
veleink ezekkel tellyesek, nem léfzek talám én-is al-
kalmatlan érd. Olvasoimnak, ha ezen Auszriai, és fri-
gyes Belgiumnak, a' némét írók fzerént edgy rövid
históriátskáját ide iktatom.

Carolus Audax a' Burgundiai Hertzeg' Leányá-
val *Máriával* az A. Belgiumi 17 Tartományok az
Auszriai házhoz által-mentenek vala; kit-is 1477-ben
az akkori Fő-Hertzeg 's azután Tsászárra lett *Maxi-*
milián magának feleségül vett vala; de ezen Fejede-
lem aszfzonymak halála után, ezen, a' nagy kereske-
dés által el-gazdagúlt 's el-hatalmasodott Tartományok,
a' maga Privilégiumaiknak érzekeny esmérése miatt

magokat igen idegeneknek mutották *Maximiliánhoz*. *V-dik Károly* Császár a' tölle el-szakadott Tartományokat, hól pénz, hól egyéb meg-edgyezés által ismét a' maga birtokába hajtotta; de még-is midőn az ő örökös és fokszor meg-erősített szabadságokat szoros határok közé kívánta 's igyekezte volna szorítani, noha minden ki-menetel nélkül, el-nem kerülhette, hogy a' Hazafiak között lassan lassan származó izetlen-ségnek oka ne lenne.

Ezen A. Belgiumi Tartományok eleitőlfogva nagyobb szabadságban éltenek, mint akármelly más Európai Státusok. Azt az alkalmatlanságot, mellyet más helyeken a' földes Uraságok okoznak, igen kevésbe tapasztalták; a' külömb-külobmb-féle kereskedés által virágoztanak; azt az edgyet nem lehet nékiek nagy hibául nem tulajdonítani, hogy a' magok szabadságok' felettébb való szerezetével nem kevés bajt okoztak az ő rajtak Uralkodó Fejedelmeknek; tsak ugyan *V-dik Károly* Császár a' maga szemes és okos engedelmével 's türedelmével mind haláláig megtartotta őket tsendeflégben; de *II-dik Filep*, kinek Spanyól Országgal edgyütt A. Belgium-is részibe jutott, az ő erőszakos terheléseivel, azoknak szabadságokhoz való buzgóságjokat annyira fel-ingerlette, hogy 7 Tartományok azokközzül magokat szabadságba helyeztették, és minekutánna függés nélkül való szabadságjokat fok vizzel meg-vásárlották volna, az 1648-dikban Vestfáliában tartatott szövetségben-is minden Európai Hatalmosflágok' Uralkodásától szabadoknak esmértettek 's itéltettek. (Ezt hívjuk mi már ma Hollandiának rozsflú, mellynek neve: Szövetségés Belgium.)

A' több Tartományokban pedig a' külső 's belső nyughatatlanságok ez időtől fogva igen ritkán szüntenek-

nek-meg; most Frantzia Ország törte fejét, hogy mi-
ként fatsarhalla-ki az Auszriai kézből, majd meg-da-
gadván a' *Maximilián* szerentsés házollágán; majd
magok a' Tartományok és a' rajtok Uralkodó Kormá-
nyozó Fejedelem között támodtak kedvetlen és fere-
mes újj-huzások, a' mennyiben az ő Privilégiumaik-
nak most innét, majd túl határ vettetett, mellyet a'
magok szabadságokat szerető Belgák nem szenvedhetnek
vala boszszúság nélkül; tsak ugyan a' nevezetesebb
dolgokra nézve mind e' mái napig-is meg-hagyattak
az ő Privilégiumaikban, mellyek még most is olly
fel es számmal vagynak, hogy azok meg-érdemlik,
hogy azokkal közelebbről meg-esmértessük a' mi érd.
Olvasóinkat; de az A. Belgiumi Fő-igazgatónak, és
a' tellyes hatalommal bizó Ministernek méltóságáról
's rangjáról ezeket jegyezzük-meg előre. Az 1479-
dik esztendőtol fogva viseli itt a' fő kormányozó hí-
valtalt edgy Kir. vérből eredett Fejedelem vagy Feje-
delmi Aszizony, kinek méltóságához képest hatalma-
is igen nagy. Az ő igazgatásától függenek minden
papi és kulső világi dolgok; szabad akarattya szerént
öszve gyűjtetheti az Országnek akármellyik Státus-
sát mindenkor, az Ország-Titkossait, az Ország-jövedel-
me Tanátsait, az Arany Gyapjas Lovas Rendbélieket.
Az ő vigyázása alatt vagynak, minden törvényes,
politziái, és Ország jövedelmeit illető dolgok, a' Ha-
zasiak és Katonák között szolgáló Tisztek, és magok
a' sergek: tölle megyen-ki minden rendelés és tör-
vény, ő tehet akármelly helyre kívántató személye-
ket: a' közönséges gyűlésekben a' Monárkha képit
viseli, ezen külömbséggel, hogy az ő hatalma edgy-
nehány dolgokban a' Régens és az Ország főbb gyű-
lésétől meg-határoztatik. Az ő Udvara pompás, va-

gyon 2 Kompania Testörzője. A' Frantzia Udvar az ott lévő Köz Státussal edgyütt, edgy tellyes hatalommal bíró Ministerrel, Anglia pedig edgy helytartóval tisztelik. A' fő Igazgatónak személljét életében tsupán tsak az itt lévő Minister viselheti, kinek hatalma ugyan, mind a' felsőbb gyűlésekben, mind a' hivatalok osztásában kissebb, de tsak ugyan senki újat nem huz vele, ha annyira igyekszik-is mint a' fő Igazgató.

Ebben a' Százban Gróf *Kaunitz*, *Rittberg*, *Botta* és *Koblentz* Urak ültek ezen a' poltzon, meghatározatlan hatalommal ugyan, de a' Tartományoknak nagy bóldogságára és díszére. A' Státus és hadi Titoknak viszi a' fő Igazgatónak az Uralkodóval, ennek Ministereivel a' Bétsi Státus, és Udvari Cancelláriával való edgyet értését. A' közönséges gyűlésekben-is ő viszi a' Prothokolumot, és nevét a' rendelések alá írja, ennek hozzá tétele nélkül: *ex mandato*.

A' Belgiumi minden Tartományoknak vagyon edgy mástól való függés - nélkül Ország Fejei: kiknek juslok abban áll, hogy az Uralkodótól réájok vettett adó fizetést helyben hagyják, meg-erősítsék, az igallágot a' magok okosságok és böltfességek szerént ki-fizolgáltassák, leg-kissebb hatalom vétel nélkül, valamelly erőszaknak gyakorlására. A' Tartományok külömbiségeihez képpes ezen Ország Fejei-is külömbözök. A' Brabántziaiak állanak, Prélátusokból, Nemesekből és a' Városbéliekből: az elsőkhöz tartoznak 13 Abbások, kik közzé számláltatnak a' Mekhelni Ersek és Antverpiai Püspök-is. Ennekelötte minden Városok küldhettenek Députátusokat, de már edgy darab időtől fogva, tsak Löven, Brüsffel és Antverpia birnak ezzel a' jussal. Edgy közönséges gyűlésre küldhetnek ök annyit a' mennyi tettzik; kiknek vá-

lasztása függ a' város eleitől. A' Brabántziai Státus végezése csak akkor álhat-meg, mikor a' gyűlés' három rendbéli tagjai valamiben meg-edgyeznek. A' gyűlések rendszerént tartatnak Martziusban, rend kívül pedig eshetnek akár mikor, ha a' szakség kívánnya, de a' Fő-Igazgató híre nélkül edgytzer sem. Ezeknek Brúszfelben szüntelen való Députátusai vannak, kik 2 Prélátusok, 2 Nemesnek, Löven, Brúszfel és Antverpiának első Potgár Mestere és Tanátsos Soldosza. Limburgban, Hennegauban és Námurban a' Tanátsi rend közél illyen; Geldriaiban semmi Papi, Flandriában és Dornikiban semmi Nemesi rend nintsen: a' Mekheln a' Magistrátusból, a' körül való vidékbéli pedig, a' faluknak és ekklésiáknak felső és közép rendgyeiből áll. A' 10 Tartománybéli népre, Flandriának azon a' részén kívül, melly ez előtt Frantzia Országhoz által engedtetett vólt, de azután ismét Austriához jutott, a' Státusnak edgyezése nélkül semmi adó nem vettethetik. Mindennek tulajdon Bírájától, kinek a' törvényes dolgok eleitől fogva kezére vóltak bizatva kell meg-itéltetni. — Senki törvény eleibe nem idéztethetik a' maga tartományán kívül, különösen pedig nem a' Rómái uralkodó Udvar eleibe. A' Státusok le-tészik az Uralkodónak hívségek felől való esküvéseket, de ez-is ellenben esküvéssel kötelezi magát arra, hogy úgy uralkodik mint az Ország-nak jó Ura: minden Privilégiumait szokárait és rendtartásait meg-tartya és óltalmazza. Ezek azok a' punctumok mellyekből állanak a' Provintziáknak közönségesen Törvényeik és Szabadságaik: de különösen-is engedtetett, most edgy, majd más meg-edgyezés által, minden Tartománynak ezek között, különös szabadság, mellyek között nevezetesebb az, mellyet Limburg és Brabántzia, az úgy nevezett, örvendetes bé-

menetel' (Triumphus) és a' *Brabántziai arany Bulla* ereje szerént nyertek. Ez szerént szabadok ok a' német Birodalom minden papi és politziai törvényeitől; amaz által pedig minden Privilégiumaik meghatározattak és erősítették, mellyek nékiek az ő Uralkodójaiktól engedtetek. Az a' mint arra, *Mária Theresia* bődögül uralkodott Tsáfzárné 1744-ben megesküdt 59 artikulusokból áll, mellyek között a' fontosabbak ezek: hogy a' fő Igazgató fel-fogadja, hogy magát minden erőszak tételtől meg-óltalmazván, az igazság és a' rendes Bírák itéletek szerént fog-uralkodni, a' Státufok edgyezése nélkül semmi hadat, melly Limburgot és Brabántziát illetné, nem kezd; az ő jussokkal és hasznokkal ellenkező edgy alkalomban is magát nem erefzti; az ő ítélő szekeret nagyobbára Brabántziai fiakkal rakja-meg; edgy hazafit-is a' maga helységen kívül való törvény székre idéztetni nem engedi; a' Státufok meg-edgyezése nélkül sem új pénzt nem veret, sem ott bé nem tilt; a' gyűlésben meg-engedi kinek kinek maga vélekedését külön szabadon ki-mondani, minden az Uralkodótól való tartózkodás nélkül; hogy edgy Abbátziát, Prélaturát vagy akár mitsoda papi hívatalt-is külső tisztek kezére nem bocsát; és utóljára arra-is réa áll, hogy ha ő (az Uralkodó) az ő Privilégiumoknak óltalmazásában meg-szűnnék egész hívséggel viseltetni, úgy ők sem tartoznának, hozzá engedelmefek lenni, és az ő szolgálattját tenni, mind addig, míg a' rajtok esett igazságtalanságért nékiek elég nem tétettetnék.

A' mi Olvasóink jól tudják *II-dik Józsefnek* a' maga A. Belgiumban lévő Tartományjaiban, tett rendeléseit, nem azért, hogy őket az ő törvényekben meg-zavarja, háborítsa, hanem hogy az igazságnak ki-

ki-szolgáltatását rövidebb útra végye, az adot bizonyos lábra állíttfa, a' Klastromokat eredeti rend tartásaikhoz kösse, mellyektől el-távoztak vala, azok közül a' szükségteleneket el-törölvén a' szükségefebb dolgoknak fel-állítására költséget nyerne, ezek, és a' meg-jobbított tanulás módja által a' fetettséget el-űzné, a' világosságot terjesztené, a' helyéből ki-fittamodott ezet helyre tenné, és hogy ott-is éppen azokat a' jókat állíthatná-fel, a' mellyekkel való elé-sért az ő több más bírodalmi nem győzik őket elég-gé áldani.

Edgy elsőben ugyan ezen változások alkalmatos-ságával az A. Belgák láttatnak vala tsendesen lenni, de mihelyt a' rendeléseknek a' nyelire állottak, mind-járt meg-változott a' játék, mert a' Brabántziai Státus az adó vetésben újjat huzott, az ő már mindenek előtt esmértes nehézségeket és kívánságokat hántorgotván. Más Státufok-is követték az ő példajokat, és dolga-iknak első fel-adása nem láttatik vala fundamentom nélkül valónak lenni, melly az uralkodó Fejedelmek-hez való tiszteletnek 's az egyenességnek minden meg-sértődése nélkül vala készíttetve. De a' repräsentá-tzióból lassan lassan préscriptzió, és a' préscriptzióból dühösség támodván, a' leve belölte, hogy a' szerzete-sek porázzán járó nép a' maga kívánságának helyessé-gét, nem okossággal és Fejedelméhez tartozó engedelmességgel, hanem erőtlen fegyverrel kívánnyá vala gyamolgatni; mellyből edgy közönséges zenebona tá-modván, ez ofztán nem hogy le-tsendesedet vólna, hanem valamint a' tésztában mentől több a' kovász annál inkább meg-peshed, úgy itt-is mentől több engedtetett-meg-nékiek az ő helytelen kívánságaikból, annál többre vetemedtenek. Kétség-kivül el-fogja igazítani II-dik JOSEF, látván az ő hozá tartozó tiszteletnek,

és jóra tzelazó szándékának olly tsufos meg-sérte-tését.

Mivel az A. Belgiumi K. F. Fő-Igazgatónak 's a' tellyes hatalommal bíró Ministernek *Belgiojósó* Úrnak jelen nem létek káros következt huzhatna maga után, tetfzett a' Ts. és K. Felségnek Generál-Lieutenant *G. Murai* Urat a' maga Belgiumi Tartományain Fő-Igazgatóvá, és *G. Belgiojósó* Minister helyett *G. Trautmansdorf* Urat Ministerre tenni, kik is a' fellyebb említetteteknek tiztségeket egész méltósággal és tellyes hatalommal folytatnák; kik között az elsőnek, azon Levelében, mellyben a' mostani környülállásokról haszfos rendelést tett vala ő Felsege, azt írja a' levél végén. — Mi egész hatalmat adunk *G. Murai* Úrnak, hogy rendeléseket tégyen, 's tétethessen, parantsoljon, tselekedjék, véghez-vitessen, valamit csak a' mi jussunknak, méltóságunk', hatalmunk, Felsegunknek ditsőflégire hasznára, szolgálattyára, megtartására, nem kevésbé a' mi Jóbbágyainknak tsendeségekre 's bóldogságokra helyesnek fog-találni; a' mint éppen mi magunk fognánk tselekedni, ha ott jelen-vólnánk.

Melly hatalmának ereje fzerént olly bölts bátorsággal-is folytatja a' dolgot, hogy a' közönséges levelek fzerént; nem régiben kettőnek a' gonofzizobb párt-utók között fejt véteté — ha mind úgy — jó éjszakát el-porofodott Brabántzia tollú bokréta!

A' Belgiumnak népességéről és Földje-állásáról.

A' Belgiumnak igen különös földje-állása vagyon: fekszik a' Monárkhiára nézve nap nyugot felé, és ezen Birodalomnak majd minden Tartománytól elrekesztve, mások határaival kerítettik körül; melly a' mostoni környülállásokban leg-nehezebb. Külömb

külömb szomszéd Hatalmosságokkal határozodik; nagyobb része pedig Holláudiával, Frantzia Országgal és Litikkal határozodik és rekesztetik-bé. Ezen kívül a' Julichiai Hertzegséggel és a' Trieri Papi-fejedelemséggel-is határos. A. Belgium igen nagy vala hajdonában; de minekutánna 7 Tartományok ettől a' hatodik százban el-szakadtanak, és Frantzia Ország nagy darabot belöle, had által, magához szakasztott, a' maga hajdoni hatalmából és nagyságából egészen kidaraboltatott.

A' jelenvaló időben Belgium 4 Hertzegségek, edgy Mark-Grófságból, 3 Grófságokból és 2 Uraságokból áll. A' 4 Hertzegségek: Brabántzia, Limburg, Luxenburg és Geldria. A' Mark-Grófság Antverpia. A' 3 Grófságok nevezettnek: Flándriának, Hennegaunak, és Námurnak; a' 2 Uraságok pedig Menkhel és Dornik.

Ezen Mai A. Belgiumi Tartományok nem igen meszse terjednek; mert az egész Ország csak 469 négy-szegű német mértföldön fekszik, és így egészen mindenestőlfogva nints csak olly nagy-is mind az Auszriai Fő-Hertzegség egyedül; melly 637 négy-szegű német mértföldöket foglal magában. A. Belgium tehát 168 mértföldel kissebb, mint Austria, és csak 72 mértföldekkel nagyobb mint Stájer Ország, melly 397 mértföldnyi helyen fekszik. A' hól Belgium leg-hosszabb, ú. m. Luxemburgtól fogva a' Tengerig, csak 40 mértföldnyi haszfűsűségű; a' leg-nagyobb szélessége pedig ennek csak 24 mértföld.

Jóllehet Belgium igen kitsiny, mindazáltal az abban lakó népnek fokasága rend-kivül-való; mert ezen 469 négy-szegű mértföldön 2,000,000 embereknel többben laknak és élnek; melly a' népeffégnek olly nagy grádittsa, mellyhez a' F. Ts. és Királyi Tartományok-

nyokban hasonló nintsen; mert edgy 4-fzegű mért-
földre jönnek 4264 lakosok, noha Austriában edgy il-
lyen mértföldre tsak 2641-en, Stájer Országban 1385,
Tseh Országban 2357-en, Bukovinában pedig tsak
700-an találatnak. Ebből meg-tetszik mennyivel
népesebb Belgium a' több Ts. és Királyi Országok fe-
lett; a' mi kintsbéli gazdagságát illeti pedig a' lako-
soknak, edgy Országbéli lakosokat-is hozzájok nem
hasonlíthatunk.

Ezen föld igen áldott, mindenféle drága gyümöl-
tsökkel és mezei veteményekkel mások-felett gazdag.
A' föld-mivelés fokkal virágzobb még mind An-
gliában-is. A' szorvas-marha és a' ló bőv, és igen
híres, és leg-több és jobb ten terem benne, mint
akármellyik résziben Európának. Vagynak benne né-
melly arany és ezüst Bányák-is, tsak a' szöllő mive-
lés igen gyarab. Belgium fok nagyobb és kisebb
folyó-vizektől medvesítettik. A' leg-nagyobb folyó
vizek és Tsatornák: a' *Skáldis*, *Moseh* és *Máértz*.
Nagyobb része az Orzágnak a' Tenger mellett fekszik.
Noha illy fok folyó-vizektől medvesítettik-is ezen
Országotska, még-is ezt az emberi véghetetlen költsé-
gű szorgalmatosság hozszú és hasznos Tengeri tsator-
nákkal úgy keresztül-kosúl áfatta, hogy már most,
mind e' Tartományok edgy más között, mind közön-
ségesen az idegenekkel közösülhetnek és igen szeren-
tséfen kereskedhetnek. Nevezetes mindenek felett
azon tsatorna, melly az Ostende kikötő-hellyet a' Skáldis
vizével úgy öfve-köti, hogy ezen Tsatorna által
Antverpiából Brügén keresztül egész Ostendeig, és
innen a' Tengeren meszszebb, és megínt vissza Ten-
ger ikereskedést folytathatnak, 's hajókázhatnak.

Elegyes Tudósítások.

A' Mitrovitzi Komendáns tudtára adta a' F. Monárkhának, hogy ő már a' kevés eledel miatt beteges és él-erőtlenedett hajó huzó Raboknak femmi hafznokat tovább nem vehetné; mellyre nézve azt parantsola ő Felsége kegyelmesen, hogy ezeknek ennek-utánna reggel edgy pohár égett bort, délbe pedig edgy mefzely (fertály) bort és minden héten 3-szor husas ételt adjanak.

Edgy név és nyomtató hely fel-jegyzése nélkül ezen titulus alatt titkon nyomtattatott könyvetske: *A' Británnufok Királyaéhoz a' Kristus Istenségéről*, igen nagy érzékenységet okozott fokokban. Erre alkalmatoflagot adott vala az Ánglus Királynak a' Göttingai Univerfitással közlött azon parantsolatja, mellyszerént jutalam ígértetik vala annak, ki edgy munkában a' *Kristus Istenségét* leg-jobban meg-tudná mutatni, 's bizonyítani; de ezen fel-serkentésnek még több efféle szülemenneyei-is léfznek. A' F. Monárkha edgy különös parantsolatott teve nem régiben a' Bétsi Univerfitásnak, mellyszerént újra azon tudakazodik ő Felsége: miért hogy a' Deákok között olly kevesfen adják magokat a' Papi-hívatal' tanulására? és a' Doktorságottanulókat, mivel ezek olly számofon vagynak, hogy harmad részének-is kevés reménysége lehet ahoz, hogy ez által el-élheffen, öfztönözzék ezen fz. hivatalnak tanulására, hogy a' Testi Orvosok száma a' lelki Orvosokét meg-ne haladja. Miólta a' Bétsi Univerfitás fenn-áll, azólta annyi Orvosi-tudományt tanuló ífjút magában nem szemlélt mint a' jelen-lévő időben; noha mind a' próba kö ki-állása, mind a' grádusért és taníttatásért való fizetés ezen Tudomány' tanulóira nézve nehezetske.

Edgy 19 esztendőös Bétsi Polgár Leányka, kinek a' külső és belső szépség, az ész és a' jó erköltsel öfzve-köttetett minden aszfzonyi tudományok tudása vala minden gazdagsága - az ő szüléinek parantsolatjokra szívből szeretett kedves szeretőjét el-hagyni, és edgy 60 esztendőt átt-lépett dúfs gazdag özvegyemberhez férjhez menni kényszerítették vala. De a' Leányka, az ő öfzve-köttetések előtt, az ő erőszakos mátkájához edgy kivont kardal menvén, így szólta: Uram! könyörülj rajtam! a' tiszta szeretetek meg-másolhatatlan köteleffége kényszerített engemet, hogy én minekelötte azt természetem ellen meg-szegném magamat inkább meg-öljöm; mintsem az én szívemet bíró szeretőmet el-hadjam! Ezzel még több előre el-látott következéseket-is beszélvén az öfz-szerelemnek úgy meg-illetődék az öreg, hogy a' Leányzónak szerelme hivségét meg-dítsérvén, az ő álhatatoffágáért és ritka Leányban található erköltsiért 30 ezer forintokat ajándékoza néki, és meg-igéré, hogy az ő szívből szeretett következő Férjének-is edes attya fogna lenni. Adjanak áldást az Egek az ilyen jószívű emberekre!

Erdélyből írják: Minálunk, kivált az Oláh Országai széleken szüntelen szaparadnak a' ízéleken lévő katonák; több Helységek nyernek fegyvert és hadi igazgatás módját, mellyszerént noha házi munkás-gazdáknak kellett-is maradniak, még-is az a-ló-fizetésnek némelly részétől szabadok. A' múlt hónapban-is 3 Falu, ú. m. *Tolmesch*, *Gircschau* és *Michelsberg* fegyvert nyere magának; melly annál nevezetesebb, mivel ezek az első Száz faluk Erdélyben, melyek fegyvert viselnek. Ezek 20-dik Júniusban fogának leg-előbb fegyvert, noha már 2 esztendővel ennek-elötte azt fogtanak volna, ha ama Pokolban-is lán-

lántzon ülő gyilkos tolvajnak *Hórának* zenebonájától nem akadályoztattanak volna. Az Erdélyi Regementek, ú. m. *Toskána Ferdinánd**), *Szavója*, *Tavax*, *Gyulay Ferentz* és *Orosz*, kiknek eddig semmi katonát szedő Kerületjek (Districtus) nem vala, már most ki-nevezett Kerületet nyertek magoknak, melyekből ennekutánna, a' Conscriptió szerént, az arra leg-alkalmatosabb ifjakat ki-szedhetik.

A' Brüsszelből jött Levelekből értyük, hogy Flándriában és Brabántziában minden mosgásban vagyon, és hogy a' Lakosok minden Szerzetesekkel edgyütt a' fegyverkezésben gyakorolják magokat. Brüsszelben 600 lovas és 3000 gyalag Hazafi Uniformisban és fegyverben készen-áll (Hám. 130.). A' Hollandiai Levelek szerént, a' pártot-ütött népnek tellyes reménysége vagyon a' Frantzia segítséghez, a' honnan, noha már a' Pruszszus Hadi-népnek edgy nagy része a' határ szélein Táborban-szálva várja a' többit, még-is a' Helytartó Hertzeget minden méltóságától és jövedelmétől vég képpen meg-fosztani kívánják. De e' tsak a' Pátrioták részén lévő levelek szerént hangzik így, és más levelek szerént rövid időn más hangon fogjuk hallani a' Hírt.

Két nevezetes meg-jegyzés. Tudják már az érd. Olvasók, hogy 2 gyalag magyar Regementek vagynak

*) A' *Ferdinánd Toskána* Regementje ennek előtte *Kálnokinak* neveztetett. A' F. Császárnak utólfobbizori Olasz Országban való jártakor meg-hal ezen nevezetes öreg Magyar Vezér. Midőn ő Felsége Florentziában mulatozna, edgykor reggel ki-tekint, 's hát Fő-Hertzeg *Ferdinánd* fegyverrel-áll háló szobája előtt strását. Azon kérdésére a' F. Császárnak: Mit csinálna ott? azt felelé: Ö Felségét örzi. Ezen hívséges tselkedetnek meg-jutalmaztatásául, mint strását álló köz-katonának, néki adá ő Felsége ezen Regementet.

nak a' jelenvaló időben Bétsben. Valyon hogy ille-
 nek ezek ezen Királyi-lakó város vigyázó piatfzaira?
 úgy annyira illenek, hogy noha itten femmi-féle ha-
 di-nép nem újság, még-is közönségesen azt beszélik,
 hogy mióta ezen 2 Regiment Bétsben van, a' vigyá-
 zatt helyei egészfen meg-szépültenek; 's nem álha-
 tom azt-is, hogy örömemben ki-ne mondjom: — mi-
 dőn az H. *Eszterházi Miklos* Úr Regementje ide jö-
 vén, a' F. Monárkha előtt hadi-rend-pompával el-
 mentenek volna, azt kérdi II-dik JOSEF, a' mi
 édes Atyánk, edgy idegen Frantzia Gavallértól: tud-
 ja-é kigyelmed mitsoda nemzet ez? igen-is F. Uram,
 felel amaz, ezek Magyarok. Magyarok, felel a'
 Monárkha, és az én Birodalman alatt lévő Nemzetek
 között leg-szebb Nemzet, és a' hadi-életre leg-alkal-
 matofobb. Midőn olly fok emberek fule-hallottára
 ezt mondotta volna a' Monárkha, tsak nem ki-tsep-
 pene a' göny örömembe szememből; halván a' Feje-
 delem nemzetemet mennyire betsülli, és mind eddig
 a' német írókra várakozottam, hogy ki-írják; de ezek
 mind eddig el-halgatván, nem álhatám halgatással.
 Hogy a' F. Monárkha nemzetünket különös attyai in-
 dulattal szeresse, fok más példákon kívül az-is edgy
 bizonyysága, mellyet itt a' Bétsi német Újságból szó-
 ról szóra fordítottak. Midőn a' F. Monárkha a' volt
Prájszakh Magyar Gyalag Regementjét Brigadér Ge-
 nerál G. *Nádasdinak* adá, illyen maga-kezével írt
 levelet méltóztaték néki küldeni: „Kedves *Nádas-*
dim! Az ez előtt G. *Prájszakhé* volt Magyar gya-
 lag Regementnek özvegysége alkalmatoflagot szol-
 gáltatott nékem azon régi óhajtásomnak el-érésére,
 hogy t. i. Kegyelmedet, mint edgy Regementnek
 örökösét úgy izemléhessem, melly ennekutánna a'
 kigyelmed nevével kevélykedhetik; nem azért, hogy
 kegyel-

„kegyelmed *Nádasdinak* hívatik, hanem mivel már sok valóságos példáját adta, hogy a' maga nagy érdemű és tiszteletű Attyának egészfen nyomába lépik. Végye ezt kegyelmed az én szívefléggemnek tálhatatlan jeléül, és hiteffe-el magával, hogy én a' kegyelmed különös érdemeit nagyra betsüllöm, és örökösön léfzek kegyelmed' valóságos jó-indulatú „JOSEFJE.“ — G. *Alvintzi* a' jelenvaló időben itten vagyon, és az a' híre, hogy itten-is marad Brigadérosnak. Ez edgy a' Magyar Vezérek közzül, ki a' maga F. Fejedelme' különös szeretetését megnyerte.

Hogy a' Bombárda sergek ennekutánna a' 3 Patantyús Regementbéliektől, kiknek majd egyenlő öltözöttjek vagyon, meg esmerteffenek, a' magok kalapjokan, a' Tisztek meg-arannyozott ezüst, az álltisztek és köz emberek pedig farga-réz fél Bombit fognak viselni.

Lemberg. Ugyan ki-hitte vólna már ezt? a' múlt hónapnak utólja-felé a' *Lembergi Hoftátok* közzül edgyben tűz támod, 's a' szomszéd *Kárméliták*; a magok kutjokból óltani való vizet hordani tellyefléggel meg nem engedék, ezt vetvén okúl: hogy nekik a' serfőzésre szukséges vólna a' viz — és Fő-Vezér *Printz Koburnak* bé-kelleték erőszakofon vágatni a' *Klastron* kapuját a' vizért-ellenben edgy nem igen gazdag *Paraszt* 57 tonna sert önként oda ada óltani.

Valamint az Isten előtt nints az emberi rang között külömbség, úgy az Isteni tiszteletben semmi rangat nem tartanak most a' bölts Fejedelmek. A' F. Tsáfzár ezen hónapnak 15-dikén, a' maga mulató szállásáról az *Augartenből* reggel a' közelebb lévő *Leopold-városi Templomba* menvén, minekutánna annak rendi szerént, meg-gyont vólua, az óltári szent-ség-

séggel; vagy más vallásnak nyelven: Úr-Vatsorájával éle, 's annakutánna az Udvari Templomban a szokott Isteni tiszteleten úgy jelenék-meg. — A Toskánai Udvar Rómában volt Ministere el-mene Rómából nem régiben, azonkívül, hogy valakitől, a szokás-szerént el-botsúzott volna, vagy hogy tudhatná valaki miért. —

Angliából írják, hogy azon 45 ezer főből álló Frantzia Tábor, mellynek *Givetnél* kelletik való nyári Táborot tartani, hirtelen parantsolatot vett, hogy 6 óra alatt meg-indúljon. Ezt mi edgy ollyon ember'szajából értettük, ki ezen szempillantásban érkezék Párisból, és nekünk olly hirt hozott, hogy itt közönségesen hadról és tsatáról beszéllenek. — Az A. Belgiumbéliék' hirtelen fel-forratt párt-ütéseknek állapotja, az újjonon jött levelek szerént, igen szerentsés és nem vélt ki-menetellel biztott bennünket. Ezek nem tsak tsendesebben kezdettenek beszélleni, hanem minekutánna minden Státufok' fejei az újj V. Kormányozó *G. G. Murrai* előtt meg-jelentenek és ez a' F. Tsászár erántok tett rendeléseit fel-olvasta volna, meg-engedék, hogy a' nevezett V. Kormányozó Úr úgy tselekednék az A. Belgiumi hadi néppel, a' mint tetszenék. Azon tudósítását *G. Murrainak*, hogy a' Belga fergek minden akadály nélkül táborba szállíthatnak, nagy örömmel fogadta a' Monárkha, 's a' mondatik, hogy az ő Felsége parantsolatjára, az örökös Birodalmok szélein lévő meg-érkezett fergek meg-állottanak, és a' következő rendelésig táborban feküsznek. Edgy-fzóval A. Belgiumban, valamint eleinten írtuk vala, semmi vérontó tsatától nem lehet félnünk; de a' párt-ütésnek indító ösztönei meg-fognak érdemek szerént lakalni: